

OBSAH

Předmluva k českému vydání	9
--------------------------------------	---

ČÁST PRVNÍ

I. Předmět psychologie (přeložil J. Růžička)	11
Podstata psychična	11
Charakteristika psychických jevů	11
Psychika a vědomí	17
Psychika a činnost	20
Psychofyzický problém	23
Předmět a úkoly psychologie jako vědy	27
Odvětví psychologie	32
II. Metody psychologie (přeložil J. Růžička)	34
Metodika a metodologie	34
Metody psychologie	34
Pozorování	38
Sebepozorování	38
Objektivní pozorování	41
Experimentální metoda	44
Další metody psychologického výzkumu	47
III. Dějiny psychologie (přeložili J. Rudolecký a V. Smékal)	53
Dějiny západní psychologie	53
Psychologie ve starověku	53
Psychologie ve středověku (do období renesance)	56
Psychologie v období renesance	56
Psychologie v XVII.—XVIII. století a v první polovině XIX. století	56
Zformování psychologie v experimentální vědu	63
Krise metodologických základů psychologie	66
Dějiny psychologie v SSSR	80
Dějiny ruské vědecké psychologie	80
Sovětská psychologie	91

ČÁST DRUHÁ

IV. Problém vývoje v psychologii (přeložil F. Janda)	98
Úvod	98
Vývoj psychiky a chování	106
Hlavní stupně ve vývoji psychiky a chování	109
Problém instinktu, zautomatizovaného úkonu a intelektu	109
Instinkty	110
Individuálně proměnlivé formy chování	115
Intelekt	122
Všeobecné závěry	125

V. Vývoj chování a psychiky živočichů (přeložil F. Janda) . . .	131
Chování nižších organismů	131
Vývoj nervového systému živočichů	133
Způsob života a psychika	137
VI. Vědomí člověka (přeložili J. Bronec a F. Janda)	144
Historický vývoj vědomí člověka	144
Problém antropogeneze	144
Vědomí a mozek	152
Fyziologie vyšší nervové činnosti	164
Vývoj vědomí	166
Vývoj psychiky dítěte	172
Vývoj a učení	172
Biogenetický problém	176
Vývoj nervové soustavy dítěte	182
Vývoj psychiky dítěte	183

ČÁST TŘETÍ

Úvod (přeložil V. Smékal)	191
VII. Počítky a vnímání (přeložili J. Sedlák a L. Štejgerle — str. 203 až 263,	
V. Jůva — str. 264 až 306)	203
Počítky	203
Receptory	205
Elementy psychofyziky	206
Psychofyziologické zákonitosti	210
Klasifikace počítků	211
Orgánové počítky	215
Statické a kinestetické počítky	220
Statické počítky	220
Kinestetické počítky	221
Kožní počítky	221
Bolest	222
Počítky teploty	224
Dotyk a tlak	225
Hmat	226
Čichové a chuťové počítky	230
Čichové počítky	230
Chuťové počítky	231
Sluchové počítky	233
Lokalizace zvuku	241
Teorie slyšení	243
Vnímání řeči a hudby	245
Zrakové počítky	248
Stavba a funkce oka	249
Počítky barvy	252
Míšení barev	253
Psychofyziologické zákonitosti	255
Teorie počítku barvy	258
Psychofyzické působení barev	259
Vjem barvy	260
Vnímání	264
Obecná teorie	264
Podstata vnímání	264
Konstantnost vnímání	272
Uvědomělost vnímání	273
Historičnost vnímání	276
Vnímání a zaměřenost osobnosti	277
Vnímání prostoru	278

Vnímání velikosti	282
Vnímání tvaru	283
Vnímání pohybu	284
Vnímání času	288
Vývoj vnímání u dětí	293
Senzorický vývoj dítěte	293
Vývoj vnímání prostoru u dětí	295
Vnímání tvaru u dětí	296
Vnímání času u dětí	298
Vývoj vnímání a pozorování u dětí	300
VIII. P a m ě ť (přeložili B. Bárt a B. Bártová)	306
Paměť a vnímání	306
Organické základy paměti	309
Představy	311
Asociace představ	314
Teorie paměti	315
Úloha asociativních, významových a strukturálních spojů při zapamatování	315
Úloha postojů při zapamatování	320
Zapamatování	322
Znovupoznávání	327
Reprodukce	328
Vzpomínání	331
Podržení a zapomínání	333
Druhy paměti	340
Úrovně paměti	341
Typy paměti	342
Patologie paměti	344
Vývoj paměti u dětí	345
IX. O b r a z o t v o r n o s t (přeložila L. Monatová)	351
Podstata obrazotvornosti	351
Druhy obrazotvornosti	354
Obrazotvornost a tvořivost	356
„Technika“ obrazotvornosti	359
Obrazotvornost a osobnost	362
Vývoj obrazotvornosti u dětí	363
X. M y š l e n í (přeložil J. Růžička)	368
Podstata myšlení	368
Psychologie a logika	371
Psychologické teorie myšlení	371
Psychologická podstata myšlenkového procesu	375
Základní fáze myšlenkového procesu	380
Základní operace jako stránky myšlenkové činnosti	382
Pojem a představa	386
Základní druhy myšlení	391
O genetických raných stupních myšlení	396
Patologie a psychologie myšlení	400
Vývoj myšlení dítěte	404
Prvé projevy intelektuální činnosti dítěte	404
Počáteční dětské zobecňování	408
„Situacní“ myšlení dítěte	409
Počátek aktivní myšlenkové činnosti dítěte	411
Zobecňování u dítěte předškolního věku a chápání vztahů	413
Úsudky dítěte a chápání příčinnosti	415
Charakteristické zvláštnosti raných forem dětského myšlení	418
Vývoj myšlení dítěte v systematickém vyučování	423
Osvojování pojmů	425
Soudy a úsudky	427
Vývoj teoretického myšlení při osvojování soustavy poznatků	428
Teorie vývoje dětského myšlení	431

XI. Řeč (přeložil J. Růžička)	433
Řeč a vzájemný styk. Funkce řeči	433
Různé druhy řeči	441
Řeč a myšlení	445
Historický vývoj řeči	447
Vývoj řeči u dětí	451
Vznik a první etapy vývoje řeči u dítěte	451
Růst slovníku	456
Struktura řeči	458
Vývoj souvislé řeči	460
Problém egocentrické řeči	465
Vývoj písemné řeči u dítěte	467
Vývoj výrazové řeči	470
XII. Pozornost (přeložil J. Bronec)	472
Podstata pozornosti	472
Teorie pozornosti	475
Fyziologické základy pozornosti	477
Základní druhy pozornosti	479
Základní vlastnosti pozornosti	481
Vývoj pozornosti	487
XIII. Emoce (přeložila L. Blatná)	490
Emoce a potřeby	490
Emoce a způsob života	492
Emoce a činnost	497
Fyziologie emocí	503
Výrazové pohyby	513
Emoce a prožitky osobnosti	518
Psychologická diagnostika emocí. „Asociační experiment“	520
Různé druhy emocionálních prožitků	521
Emocionální zvláštnosti osobnosti	530
Vývoj emocí u dětí	532
XIV. Vůle (přeložila L. Blatná)	537
Podstata vůle	537
Průběh volního procesu	544
Patologie a psychologie vůle	553
Volní kvality osobnosti	556
Teorie vůle	559
Vývoj vůle u dítěte	560

ČÁST ČTVRTÁ

Úvod (přeložil V. Smékal)	567
XV. Konání (přeložil V. Smékal)	574
Různé druhy konání	576
Konání a pohyb	578
Konání a dovednost	585
XVI. Činnost (přeložili V. Smékal — str. 595 až 603, J. Šindelář — str. 604 až 652)	595
Úlohy a motivy činnosti	595
Práce	604
Psychologická charakteristika práce	604
Práce dělníka	606
Práce vynálezce	608
Práce vědce	612
Práce umělce	614
Hra	622
Podstata hry	622
Teorie hry	627

Vývoj hry u dítěte	628
Učení	634
Podstata učení a práce	634
Učení a poznání	636
Vyučování a vývoj	637
Motivy učení	638
Osvojení systému poznatků	642

ČÁST PÁTÁ

(přeložil J. Bronec)

Úvod	653
XVII. Zaměřenost osobnosti	659
Postoje a tendence	659
Potřeby	663
Zájmy	666
Ideály	674
XVIII. Schopnosti	677
Obecné nadání a speciální schopnosti	681
Nadání a úroveň schopnosti	685
Teorie nadání	687
Vývoj schopností u dětí	689
XIX. Temperament a charakter	692
Temperament	692
Charakter	701
XX. Sebeuvědomění a životní dráha osobnosti	714
Sebeuvědomění osobnosti	714
Životní dráha osobnosti	722
Bibliografie	726
Rejstřík jmenný (sestavil V. Smékal)	743
Rejstřík věcný (sestavil V. Smékal)	751